

Vignea

ostřice nebo tuřice???

„o ostřicích, které možná nejsou ostřicemi“

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Další fotografie k prezentovaným druhům
a další informace naleznete na stránkách

<http://flora.upol.cz/>

Portál České Flóry
– edukační moduly pro výuku botaniky

CZ.1.07/2.2.00/15.0269

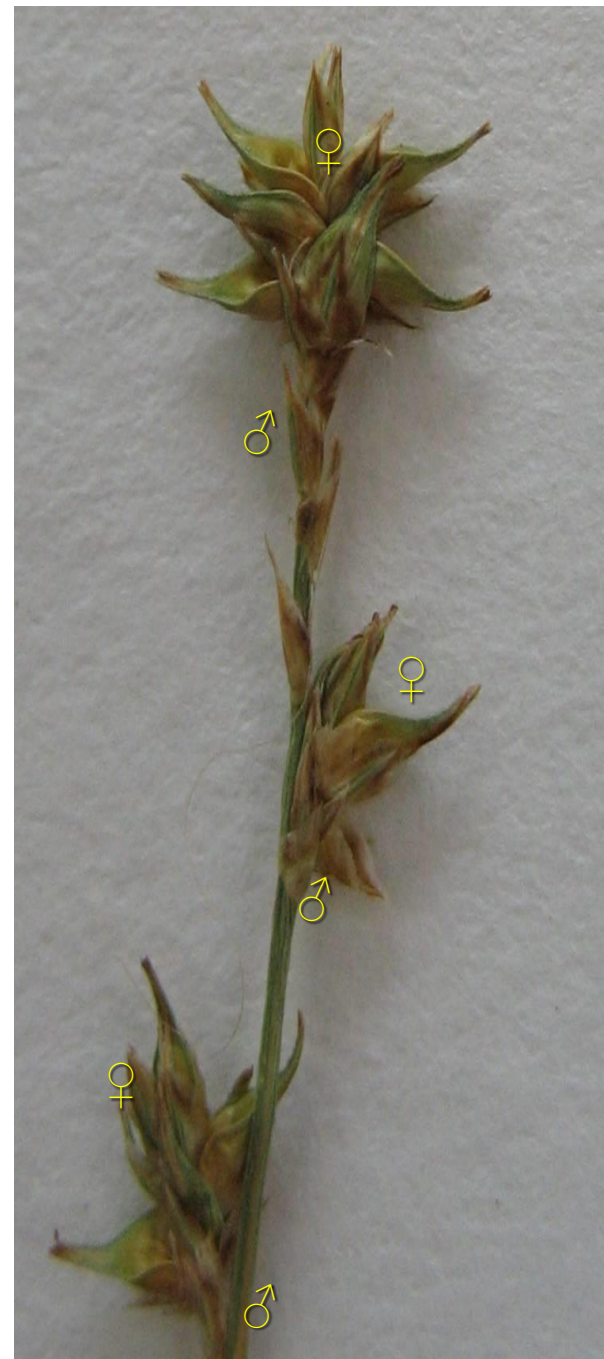

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Znaky tuřic

Základní diagnostické znaky skupiny:

- Květenství tvořeno dvěma a více klásky
- Květenství klasnaté až latnaté
- Všechny klásky jsou obvykle oboupohlavné
- Na stopkách klásků chybí listenovité útvary (cladophyll)
- Blizny obvykle dvoulaločné
- Klásky jsou obvykle přisedlé

Systematika tuřic

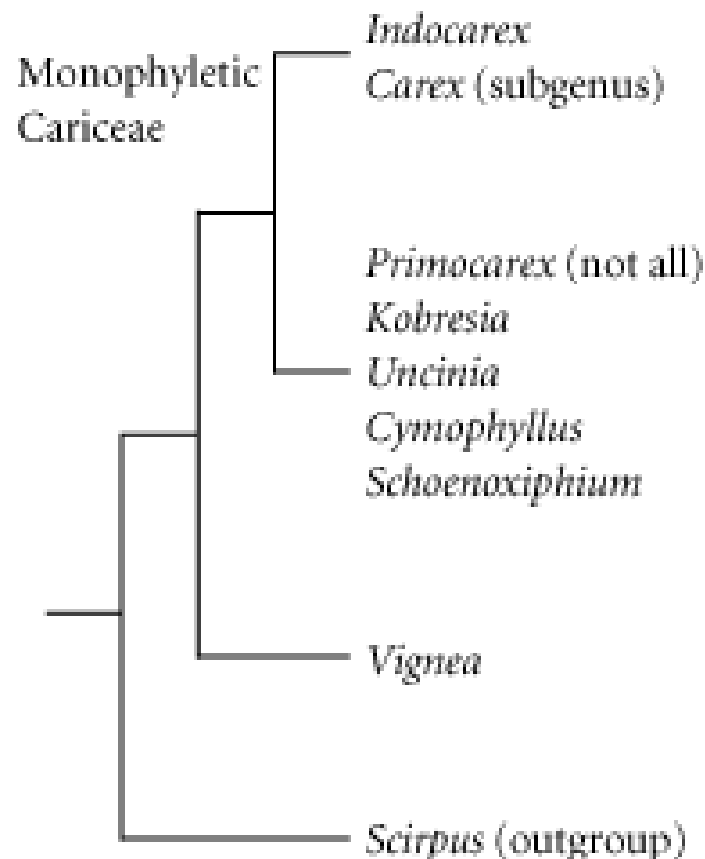

FIGURE 1. Phylogeny of Cariceae genera and *Carex* subgenera from Roalson et al. 2001 and Yen and Olmstead 2000.

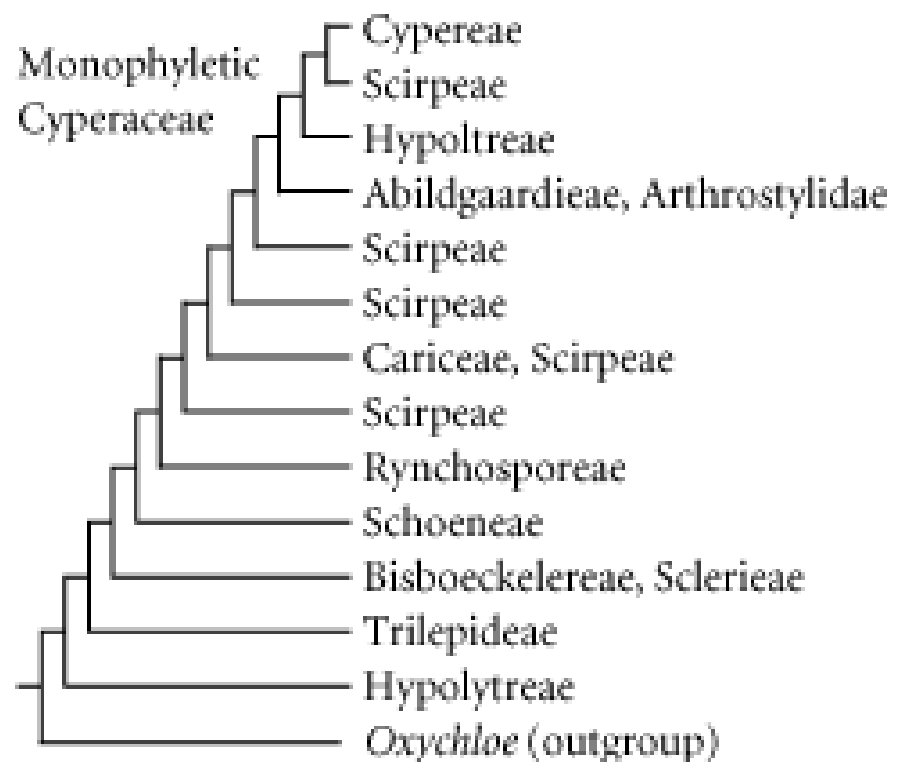

FIGURE 2. Phylogeny of tribes in the Cyperaceae redrawn from Muasya et al. 2000

Trsnaté druhy

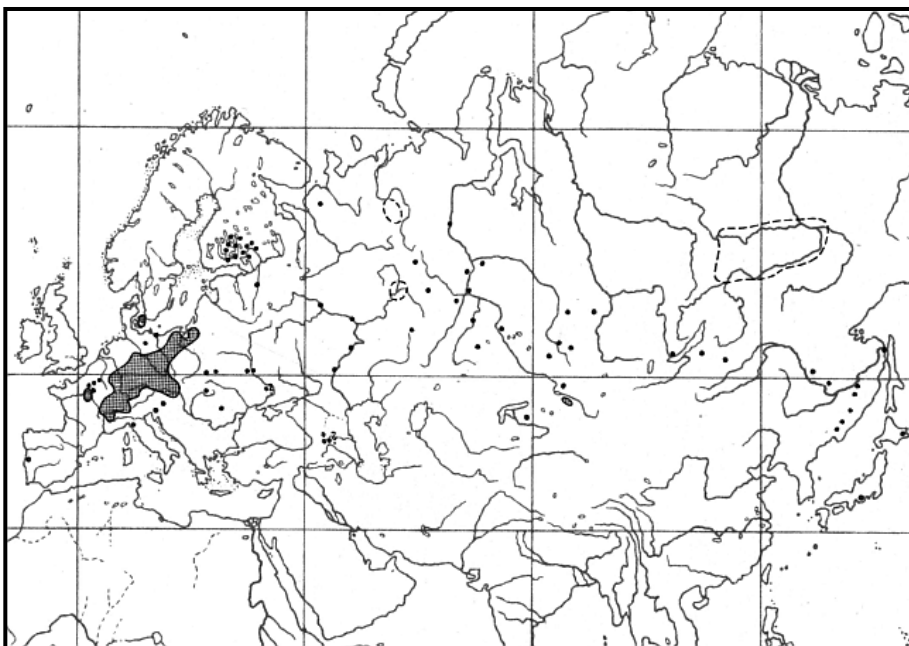
<i>Carex bohemica</i>	ostřice šáchorovitá
<i>Carex diandra</i>	ostřice přiblá
<i>Carex appropinquata</i>	ostřice odchylná
<i>Carex paniculata</i>	ostřice latnatá
<i>Carex vulpina</i>	ostřice liščí
<i>Carex otrubae</i>	ostřice Otrubova
<i>Carex remota</i>	ostřice řídkoklasá
<i>Carex canescens</i>	ostřice šedavá
<i>Carex echinata</i>	ostřice ježatá
<i>Carex elongata</i>	ostřice prodloužená
<i>Carex leporina</i>	ostřice zaječí

Carex bohemica Schreber

ostřice šáchorovitá

Rostliny trsnaté, jedno- až dvouleté, klásky květenství nápadně strboulovitě shloučené do žlutozelené hlávky podepřené dlouhými listeny; mošničky s velmi dlouhým zobánkem.

Obnažená dna. Roztroušeně v nížinách až podhůří, častěji v Čechách. **C4**

Carex bohemica L.

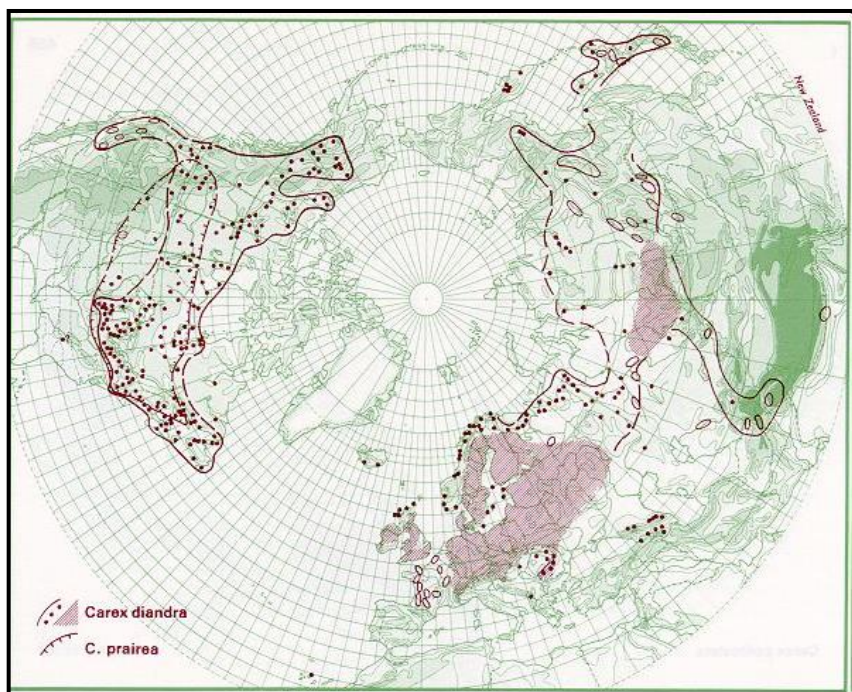

Carex diandra Schrank

ostřice přioblá

Rostliny trsnaté s krátkými výběžky, pochvy listů šupinovitě, tmavohnědé, nerozpadavé; květenství klasovitá, 2-3 cm dlouhá, v kláscích na vrcholu květy samčí, dole samičí; listová čepel 1-2,5 mm široká.

Slatinné a rašelinné mokřady. Vzácně, hojněji j. Čechy a ČM vrch. **C2**

Copyright (c) Alča Česnečka

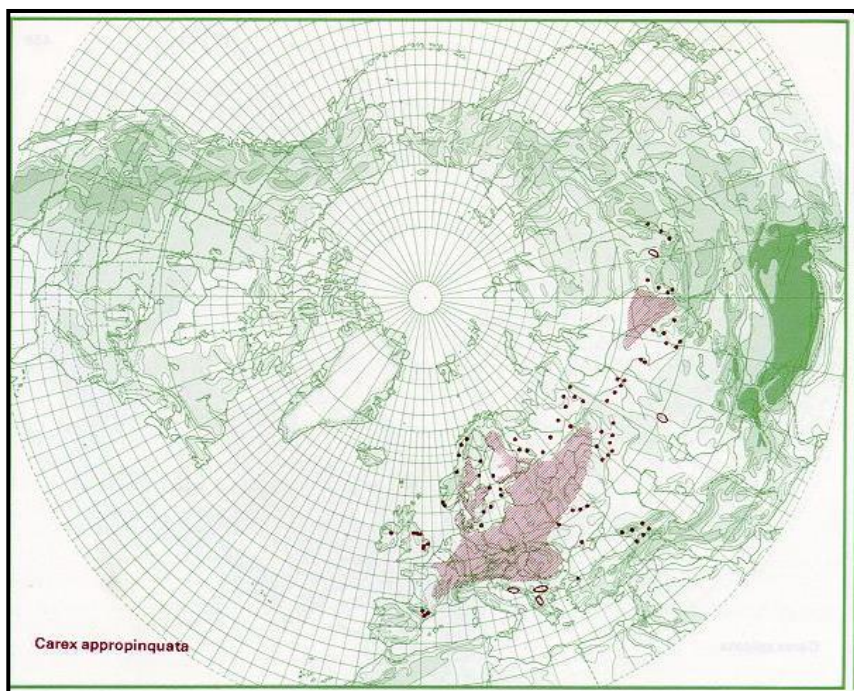
Copyright (c) Alča Česnečka

Carex appropinquata Schum.

ostřice odchylná

Rostliny trsnaté bez výběžků, pochvy listů černohnědé, silně vláknitě rozpadavé; květenství latnaté, 4-8 cm dlouhé, v kláscích na vrcholu květy samčí, dole samičí, mošničky matné; listová čepel 2-4 mm široká.

Slatinné a rašelinné mokřady, olšiny; často bazický podklad. Vzácně. **C3**

© T. Muer

Schwarzschof-Segge (*Carex appropinquata*)
© Biopix.de, JC Schou

Schwarzschof-Segge (*Carex appropinquata*)
© Biopix.de, JC Schou

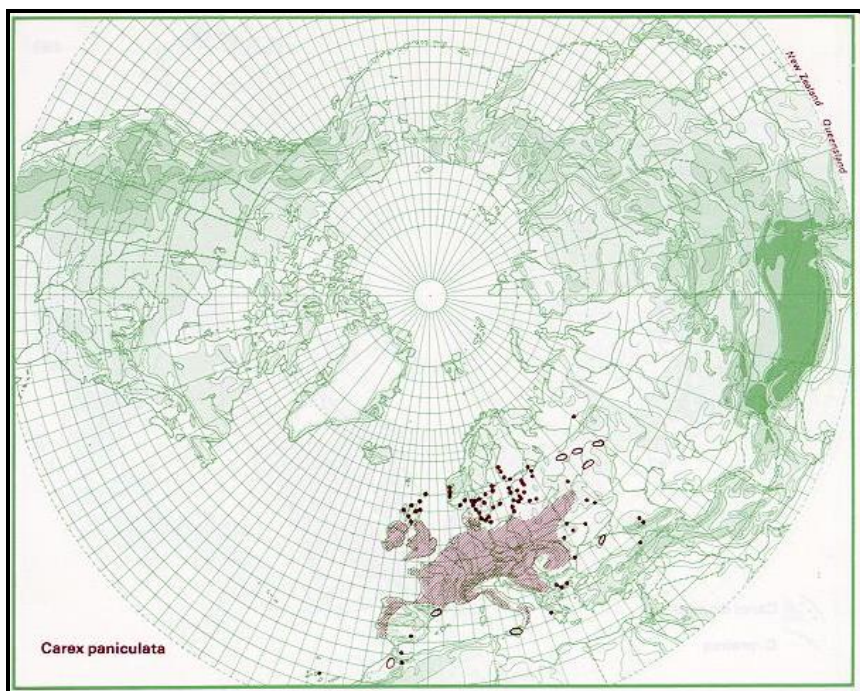

Carex paniculata L.

ostřice latnatá

Rostliny hustě trsnaté bez výběžků, pochvy listů tmavohnědé, šupinovitě, nerozpadavé; květenství latnaté, 5-10 cm dl., v kláscích na vrcholu květy samčí, dole samičí, mošničky lesklé; listová čepel 3-7 mm široká.

Slatinné louky, olšiny, břehy vod. Roztr., hojněji na bazickém podloží. **C4**

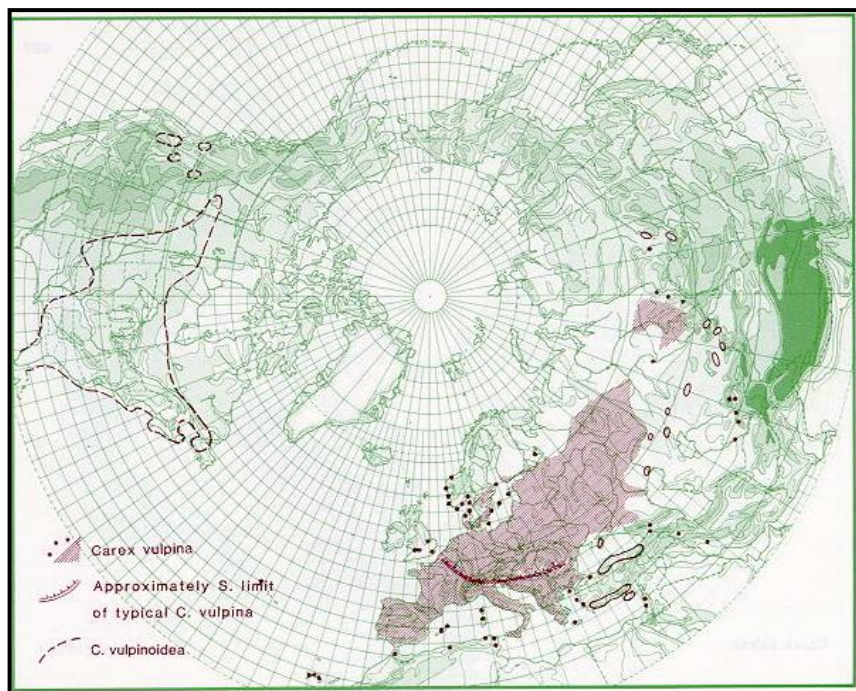

Carex vulpina L.

ostřice liščí

Rostliny trsnaté, pochvy listů šedé, nevýrazné, vláknitě rozpadavé v černá vlákna, lodyha více než 2 mm v průměru, listy 5-10 mm široké, jazýček tupý, širší než dlouhý; květenství klasovitá, v kláscích na vrcholu květy samčí, dole samičí.

Mokré louky v nivách řek, břehy vod. Nížiny až podhůří hojně.

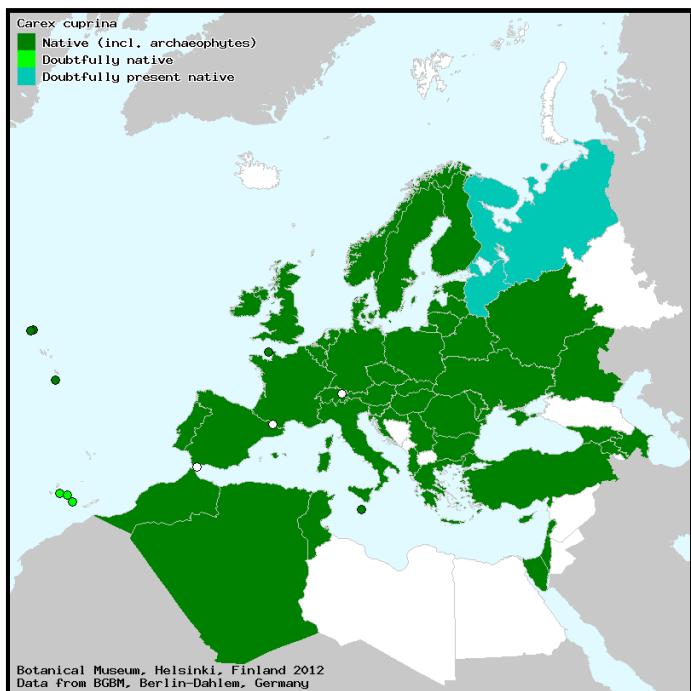
Copyright 1999 All rights reserved.

Carex otrubae Podpěra ostřice Otrubova

Rostliny trsnaté, pochvy listů světle hnědé, nevýrazné, nerozpadavé, lodyha více než 2 mm v průměru, listy 5-10 mm široké, jazýček ostrý, delší než široký; listy často skvrnité (patogen); květenství klasovitá, v kláscích na vrcholu květy samčí, dole samičí.

Louky a prameniště na minerálně bohatém podloží. Roztroušeně. **C4**

© Jan

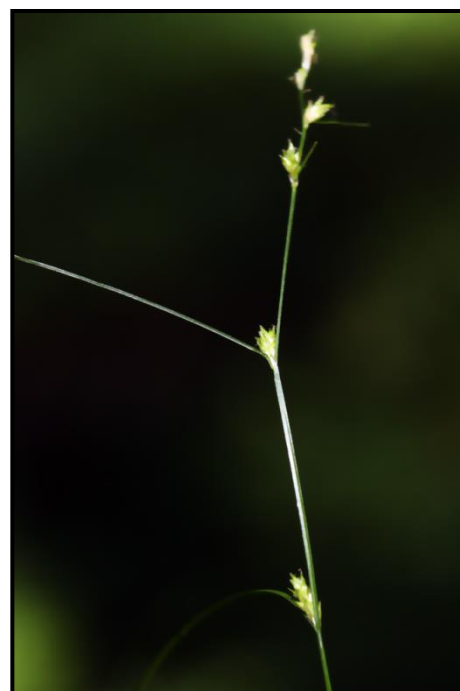
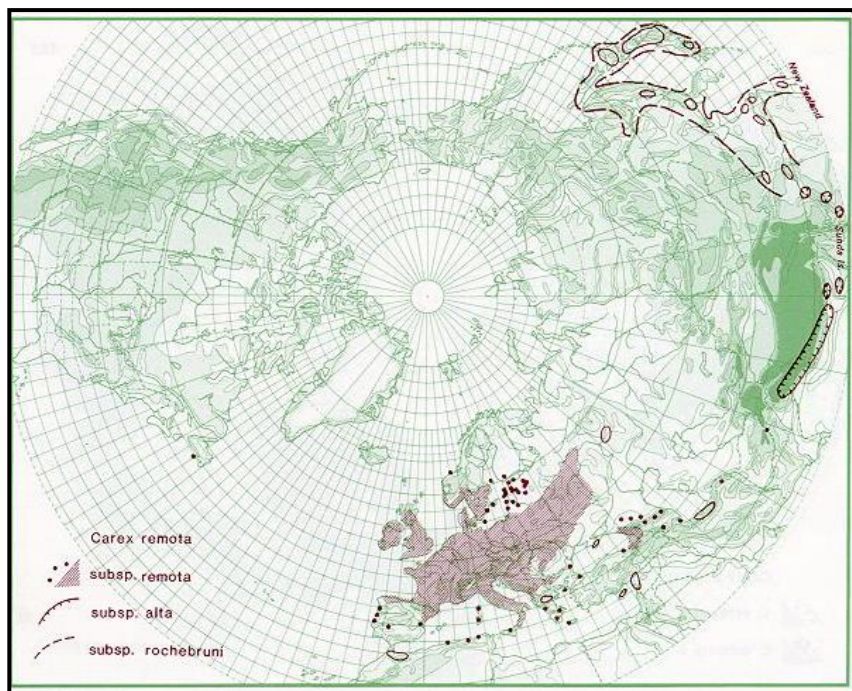

Carex remota L.

ostřice řídkoklasá

Rostliny trsnaté, v kláscích na vrcholu květy samičí, dole samčí, květenství velmi dlouhé (15-20 cm), klásky drobné, oddálené, podepřené velmi dlouhými listeny, dolní listeny špičkou přesahují vrchol květenství.

Potoční olšiny a lesní prameniště. Od nížin do hor roztroušeně až hojně.

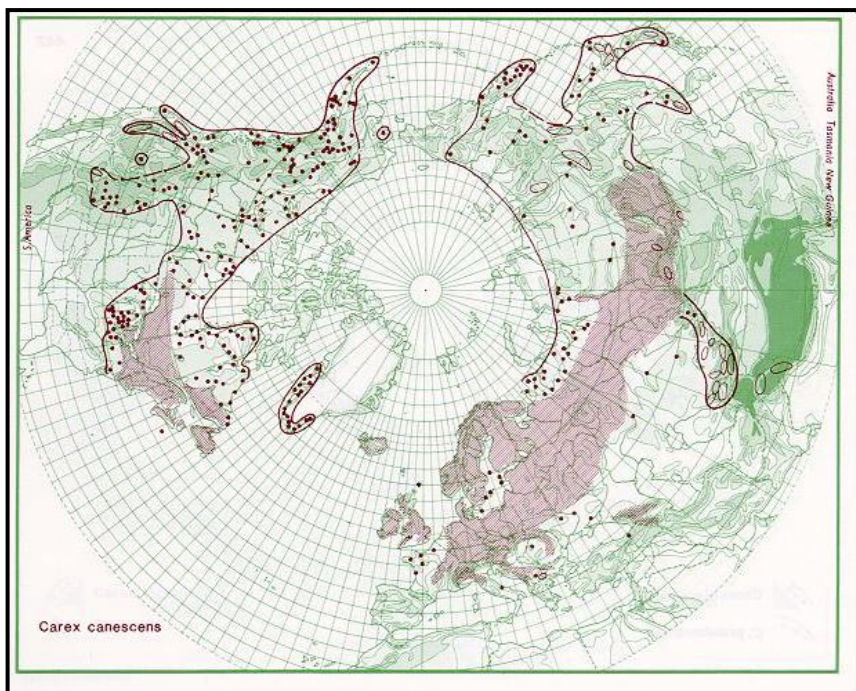

Carex canescens L.

ostřice šedavá

Rostliny trsnaté, v kláscích na vrcholu květy samičí, dole samčí, květenství kratší než 10 cm, klásky vejcovité, nejsou oddálené, mošničky 2-3 mm dl., listeny pod klásky nepatrné; rostliny šedozeleně zbarvené.

Rašelinné biotopy. Od pahorkatin do nejvyšších hor roztr. až hojně.

© Jan ŠEVČÍK

Carex canescens
Foto: Jan Wesenberg

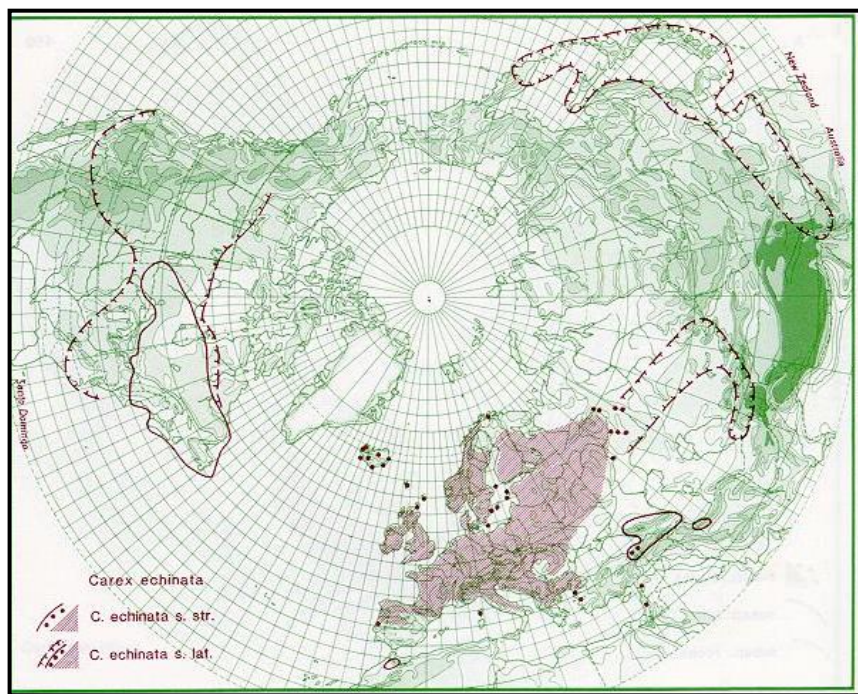
Grá Star (Carex canescens)
© Biopix.dk, J.C. Schou

Carex echinata Murray

ostřice ježatá

Rostliny trsnaté, v kláscích na vrcholu květy samičí, dole samčí, květenství kratší než 10 cm, listeny pod klásky nepatrné; klásky kulovité, nejsou oddálené, mošničky 3-4 mm dl. za zralosti ježatě rozestálé; listy úzké, 1-2,5 mm široké.

Rašelinné louky a prameniště. Od nížin do hor roztroušeně až hojně.

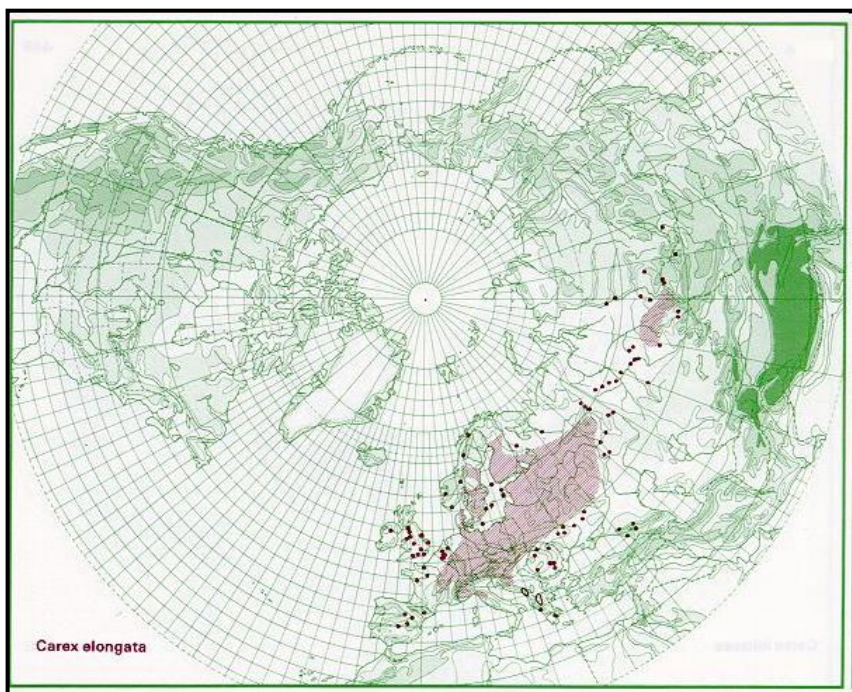

Carex elongata L.

ostřice prodloužená

Rostliny hustě trsnaté, v kláscích na vrcholu květy samičí, dole samčí, květenství kratší než 10 cm, listeny pod klásky nepatrné; klásky podlouhlé, nejsou oddálené, mošničky 3-3,5 mm dl. za zralosti nerozestálé, zobánek nemá křídlatý lem; listy 2-5 mm široké; rostliny světlezelené.

Slatinné olšiny, břehy rybníků. Od nížin do podhůří roztroušeně.

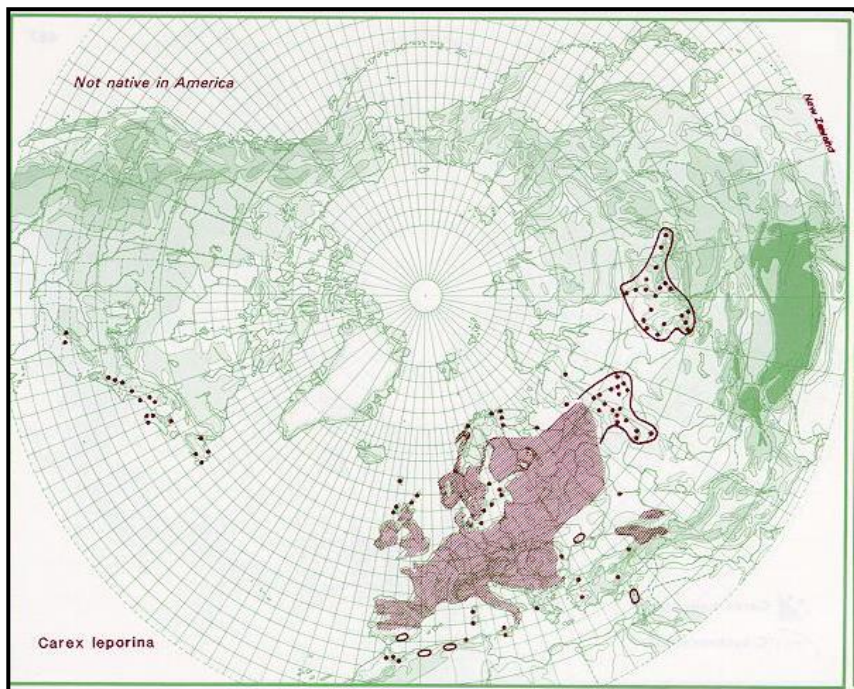

Carex leporina L. (= *C. ovalis*)

ostřice zaječí

Rostliny trsnaté, v kláscích na vrcholu květy samičí, dole samčí, květenství kratší než 10 cm, listeny pod klásky nepatrné; klásky podlouhlé, nejsou oddálené, mošničky 3,5-5 mm dl. za zralosti nerozestálé, zobánek křídlatě lemovaný; listy 2-5 mm široké; rostliny tmavozelené.

Vlhčí louky, pastviny, světlé lesy aj. Od nížin do hor většinou hojně.

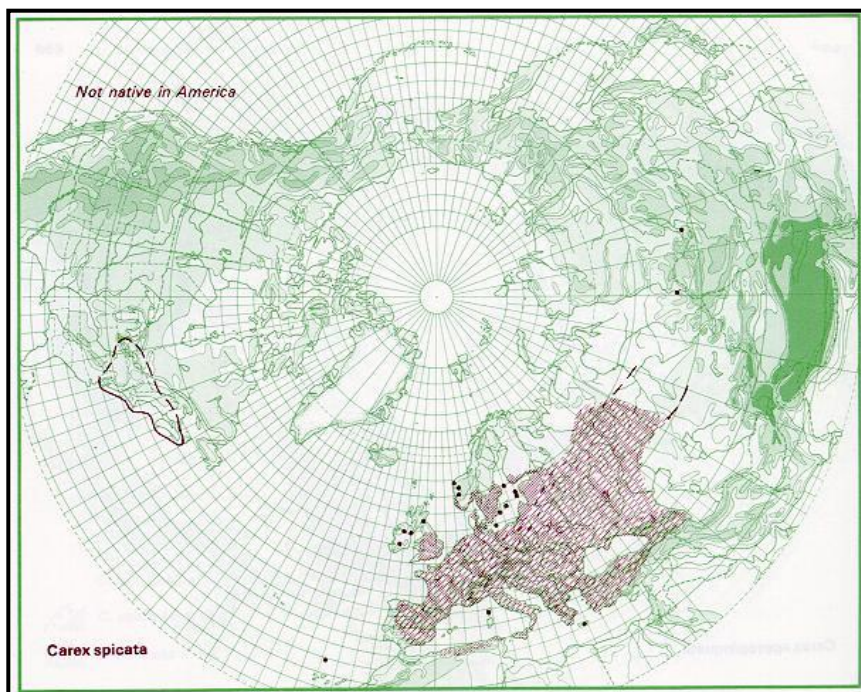

Carex muricata agg.

<i>Carex spicata</i>	ostřice klasnatá
<i>Carex muricata</i> s.str.	ostřice měkkoostenná
<i>Carex pairae</i>	ostřice Pairaova
<i>Carex leersii</i>	ostřice mnoholistá
<i>Carex otomana</i>	ostřice Chabertova
<i>Carex divulsa</i>	ostřice přetrhovaná

Carex spicata Huds. (= *C. contigua*) ostřice klasnatá

Klásky shloučené v souvislé květentví; pochvy dolních listů obvykle červenavé; endodermis kořenů fialová; mošničky v dolní třetině s bílým houbovitým aerenchymem, rýhou odděleným od zbytku mošničky. Mošničky často zdeformované po napadení *Wachtliella riparia* (diptera). Nevyhraněné stanovištní nároky. Hojně od nížin do podhůří.

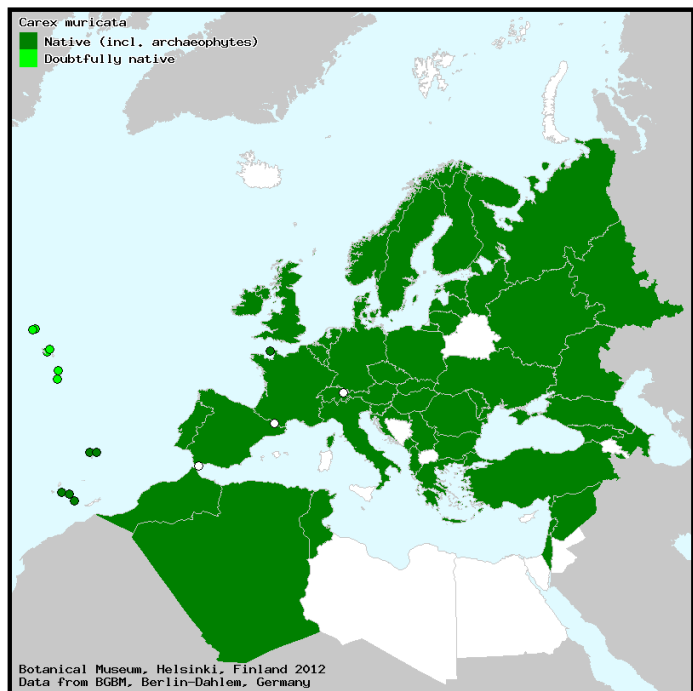

Carex muricata L. s. str. ostřice měkkoostenná

Dolní klásky květenství mírně oddáleny, listeny chybí, květenství 18-42mm dl.; mošničky zelené, 3,5-4,7mm dl., široce vejcovité s krátkým zobánkem, báze mošniček okrouhlá; lodyha nahoře drsná.

Křoviny, lesy, paseky. Roztroušeně od nížin do podhůří.

o. Arne Anderberg

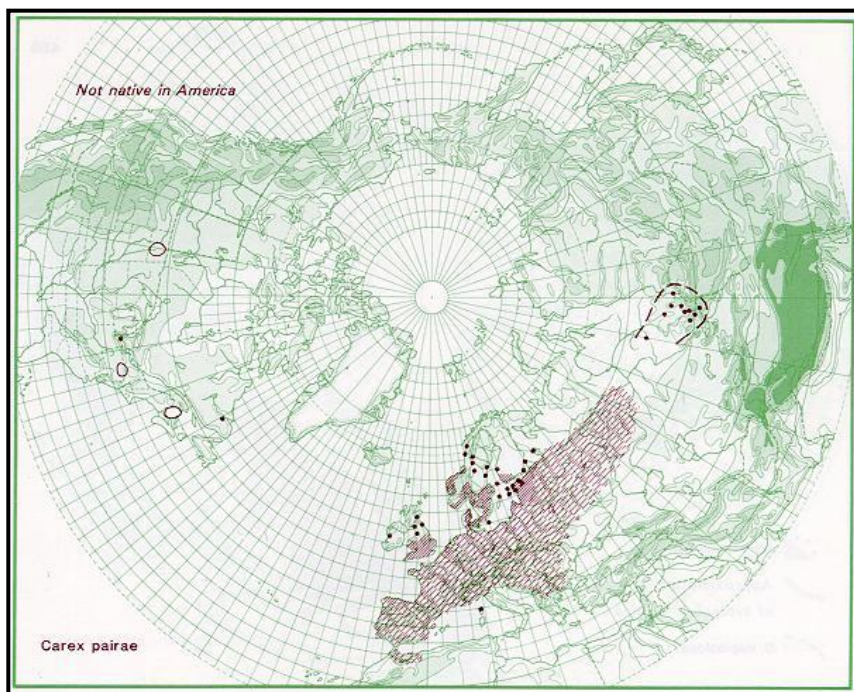
Bård Haugsrud 08

Carex pairae F. W. Schultz

ostřice Pairaova

Dolní klásky květenství mírně oddáleny, klásky podepřeny dlouhými štětinovitými listeny, květenství 11-30mm dl.; mošničky tmavohnědé, 3,2-3,8mm dl., široce vejcovité s krátkým zobánkem, báze mošniček okrouhlá; lodyha nahoře hladká.

Louky, meze a lesní okraje. Roztroušeně v pahorkatinách a podhůří.

Carex pairaei
© Biopix.dk: JC Schou

Carex pairaei
© Biopix.dk: JC Schou

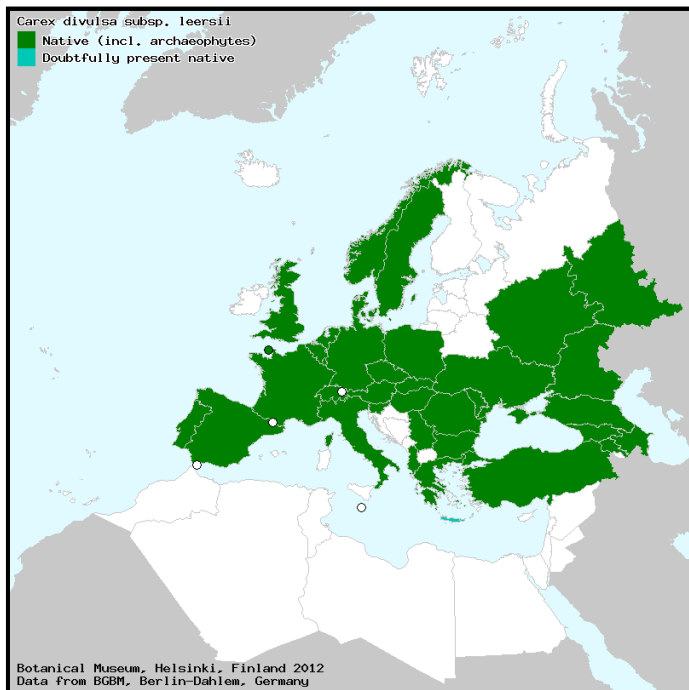

Carex leersii F. W. Schultz (= *C. leersiana*)

ostřice mnoholistá

Klásky kulovité, v květenství oddáleny, květenství 3,6-8 cm dl.;
mošničky za plodu rovnovážně rozestálé, 4-5mm dl., vejcovitě kopinaté
s delším zobánkem, báze mošniček široce kuželovitá.

Světlé lesy, paseky, meze, trávníky. Roztroušeně od nížin do podhůří. **C4**

Carex polyphylla
© Biopix.dk; JC Schou

Carex otomana Molina et al. (= *C. chabertii*) ostřice Chabertova

Klásky elipsoidní, 8-12 květé, v květenství oddáleny, květenství 2,5-6 cm dl.; mošničky za plodu šikmo vzhůru směřující, 4,6-5,7mm dl., kopinaté s delším nazpět vyhnutým zobánkem, báze mošniček široce kuželovitá; lodyhy pevné, přímé.

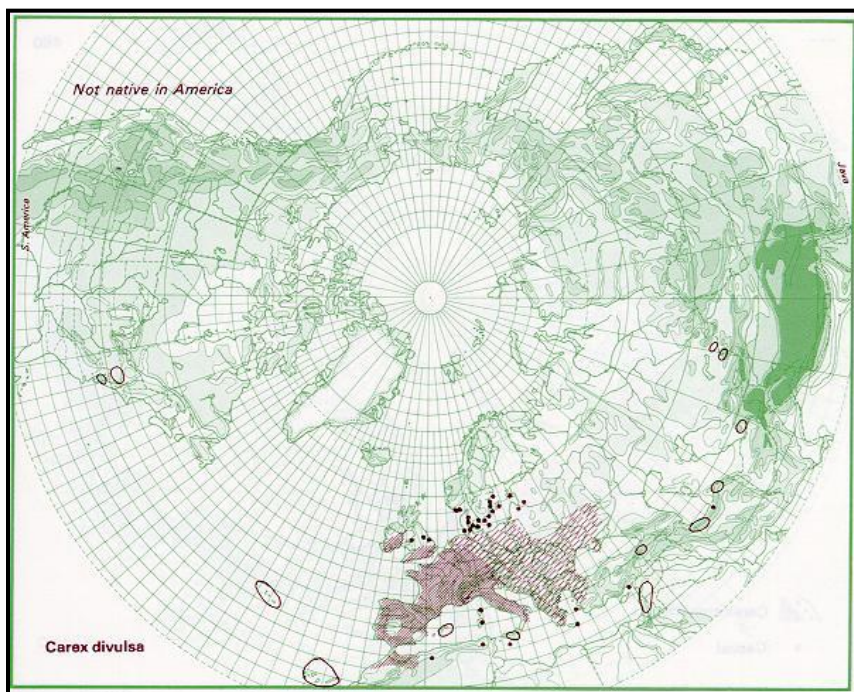
Listnaté lesy a paseky. Roztr. od nížin do podhůří, na Moravě hojněji. **C4**

Carex divulsa Stokes

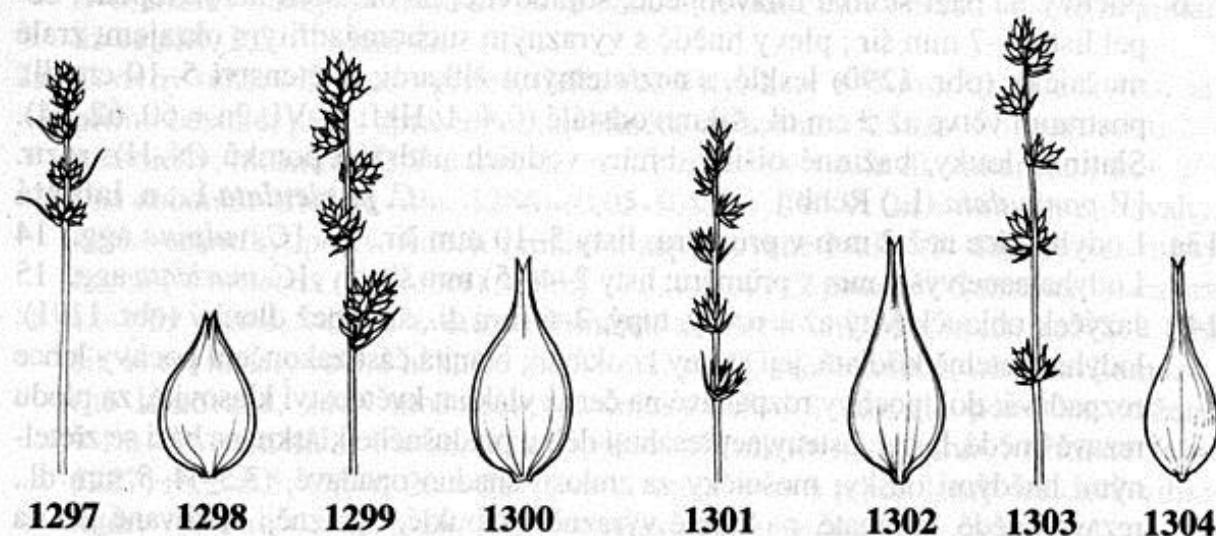
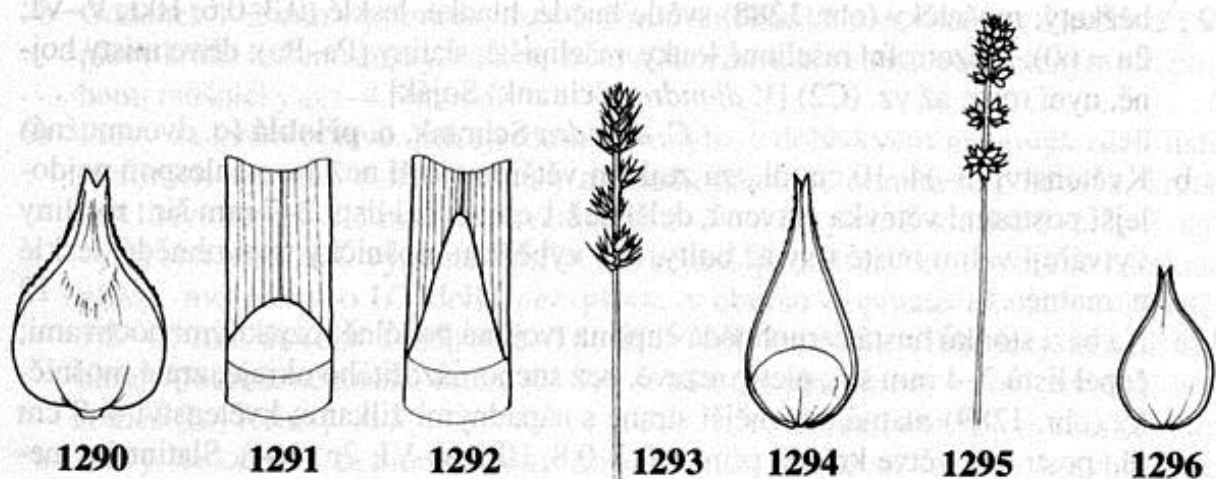
ostřice přetrhovaná

Klásky elipsoidní, 5-7 květé, v květenství výrazně oddáleny, květenství 5-10 cm dl.; mošničky za plodu šikmo vzhůru směřující, 3,9-5,3mm dl., kopinaté až úzce kopinaté s dlouhým rovným zobánkem, báze mošniček široce kuželovitá; lodyhy chabé až převislé.

Listnaté lesy a paseky. Vzácně, na východní Moravě roztroušeně. **C3**

Obr. 1284: *Carex pseudobrizoides*; 1285: *C. brizoides*; 1286: *C. praecox*; 1287: *C. curvata*; 1288: *C. diandra*; 1289: *C. appropinquata*; 1290: *C. paniculata*; 1291: *C. vulpina*; 1292: *C. otrubae*; 1293–1294: *C. contigua*; 1295–1296: *C. muricata*; 1297–1298: *C. pairae*; 1299–1300: *C. leersiana*; 1301–1302: *C. chabertii*; 1303–1304: *C. divulsa*

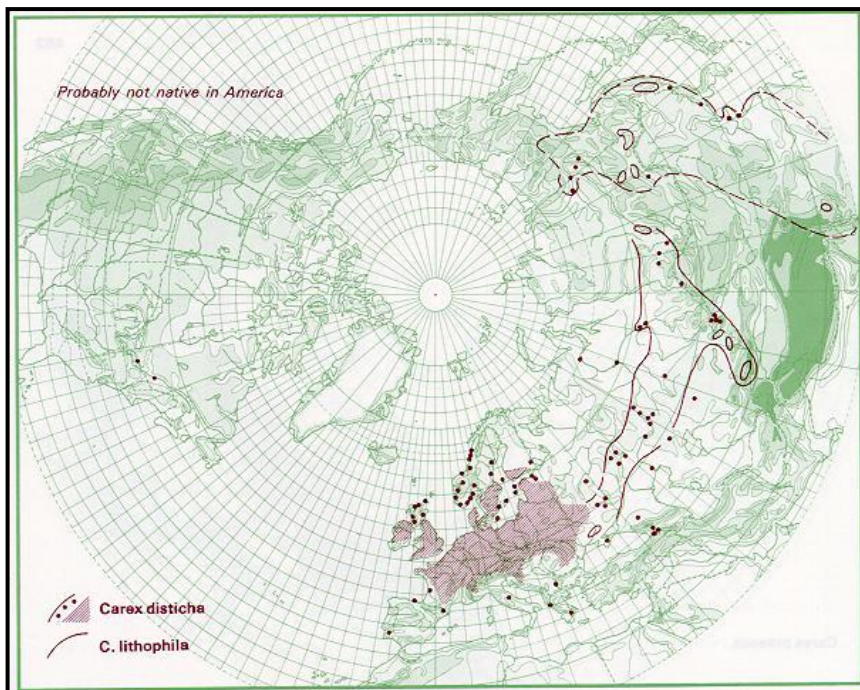
Výběžkaté druhy

<i>Carex disticha</i>	ostřice dvouřadá
<i>Carex chordorrhiza</i>	ostřice šlahounovitá
<i>Carex stenophylla</i>	ostřice úzkolistá
<i>Carex pseudobrizoides</i>	ostřice pískomilná
<i>Carex brizoides</i>	ostřice třeslicovitá
<i>Carex praecox</i>	ostřice časná
<i>Carex curvata</i>	ostřice křivoklasá

Carex disticha Huds. ostřice dvouřadá

Oddenek tlustý (3,5-5 mm); lodyhy 30-70 cm vysoké s dlouhými hustě olistěnými sterilními výhony; listy 5-6 mm široké; květenství 3-8 cm dlouhé.

Vlhké louky, břehy rybníků. Od nížin do podhůří roztroušeně. **C4**

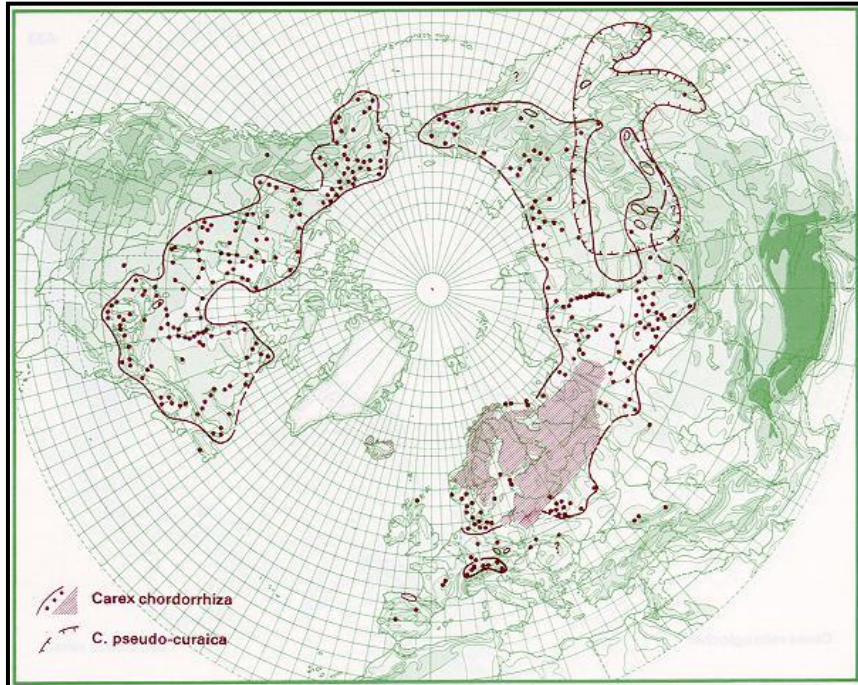

Carex chordorrhiza L. fil. ostřice šlahounovitá

Oddenek tenký do 3 mm; lodyhy 15-30 cm vysoké s krátkými řídce olistěnými sterilními výhony, výhony vyrůstají z oddenku v ostrém úhlu; listy 1,2-2 mm široké; klásky hustě strboulovitě shloučené; květenství krátké, cca 1 cm dlouhé.

Mezotrofní rašeliniště. Velmi vz., Třeboňsko, česká pohraniční pohoří. **C1**

Copyright (c) Alča Česnečka.

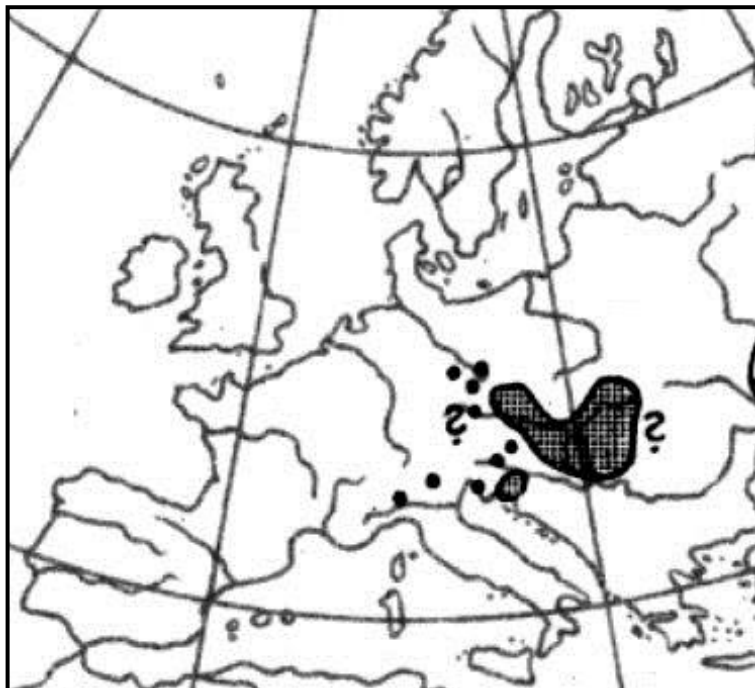
Copyright (c) Alča Česnečka.

Carex stenophylla Wahlenb.

ostřice úzkolistá

Oddenek tenký do 3 mm nesoucí drobné trsy; lodyhy 5-15 cm vysoké bez sterilních výhonů, lodyhy vyrůstají z oddenku kolmo; listy cca 1 mm široké; klásky hustě strboulovitě shloučené; květenství krátké, cca 1-1,5 cm dlouhé.

Stepní trávníky, písčiny. Velmi vz., již. Morava, v Čechách vyhynulá. **C2**

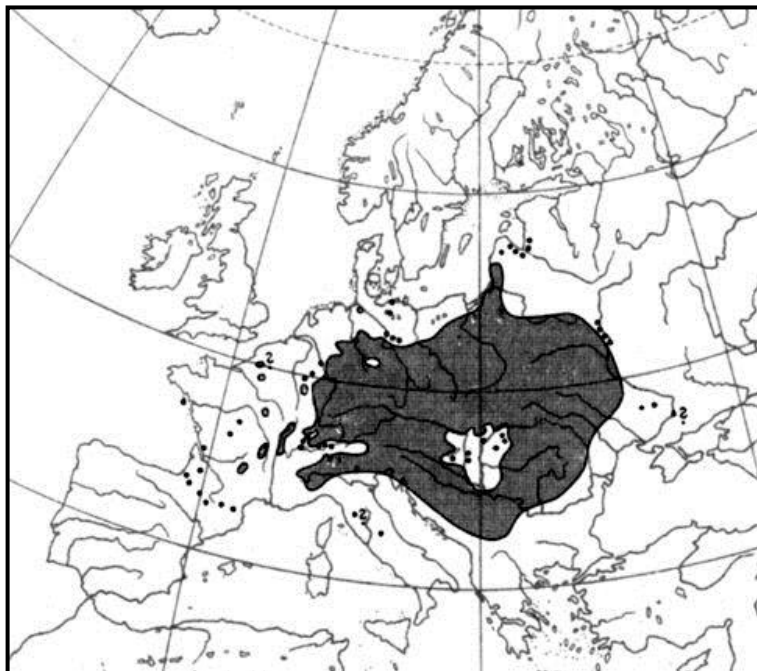

Carex brizoides L.

ostřice třeslicovitá

Oddenek 1-2mm v průměru; listy 2-2,5mm široké; klásků 5-8 navzájem neshloubených, dolní klásky výrazně zakřivené; dolní klásek bez osinatého listenu; plevy bělavé až žlutavé; mošničky 3,5-4,5mm dl., po celé délce křídlaté; květenství 2-3cm dl. Lodyha v době květu kratší než listy.

Vlhké lesy a louky. Hojně, místy vzácněji (j. Morava).

© K. Lauber

Copyright (c) Alca Česnečka

Copyright (c) Alca Česnečka

Carex pseudobrizoides Clavaud

ostřice pískomilná

Oddenek 2-3 mm v průměru; listy cca 3 mm široké; klásků 6-12 navzájem neshloučených, květenství delší; plevy rezavě hnědé až slámové; mošničky cca 5 mm dlouhé, mimo bázi po celé délce křídlaté.

Písčité bory. Velmi vzácně, okolí Pardubic, Labské pískovce. **C1**

Carex curvata Knaf ostřice křivoklasá

Oddenek 1-2mm v průměru; listy 2-3mm široké; klásků 3-6 navzájem neshloubených, klásky nanejvýš slabě ohnuté; dolní klásek podepřen osinatým listenem; plevy světle hnědé; mošničky 3,5-3,8mm dl., kromě zobánku v horní 1/2 křídlaté; květen. 1-2cm dl. Lodyha chabá kratší než listy.

Vlhčí louky, světlé lesy. Vzácně až roztroušeně od nížin do podhůří. **C3**

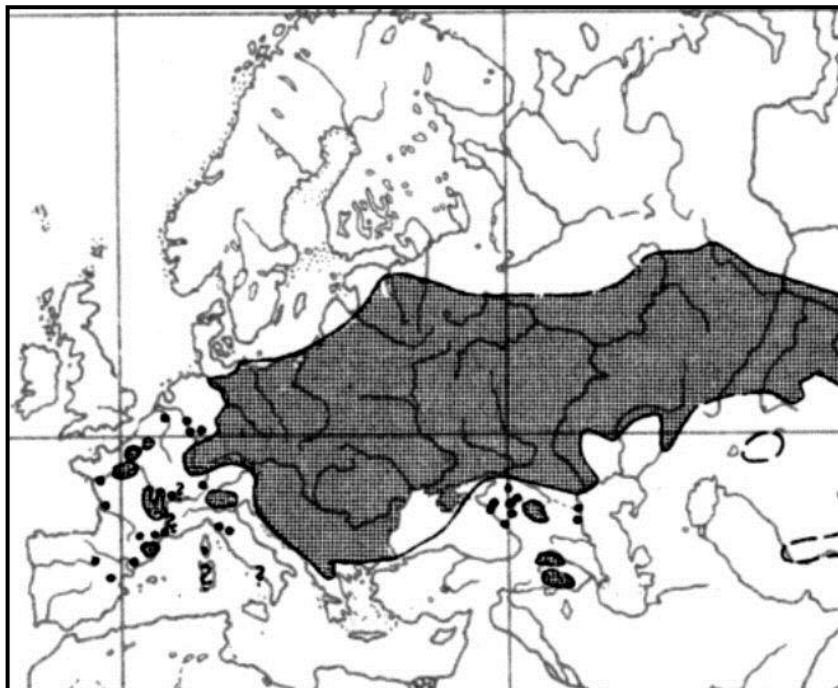

Carex praecox Schreb.

ostřice časná

Oddenek 1-2 mm v průměru; listy 1-2 mm široké; klásků 3-6 navzájem neshloubených, klásky nanejvýš slabě ohnuté; dolní klásek podepřen osinatým listenem; plevy tmavohnědé až kaštanově hnědé; mošničky 2,5-3mm dl., nahoře křídlaté; květen. 1-2cm dl. Lodyha delší než listy. Suché trávníky, louky. Od nížin do pahorkatin roztroušeně až hojně.

Nepůvodní druhy

***Carex muskingumensis* Schwein.**
ostřice muskingumenská

Příště *Carex* subg. *Carex*